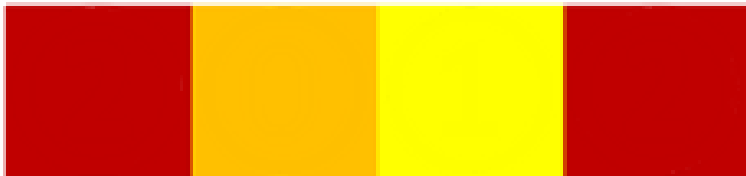

SOCIN

International Interdisciplinary
Conference on Social Innovations

Continuation and Change of Values in Global Society

/Stream E of International research conference "Social Innovations: Theoretical and Practical Insights"/

CONFERENCE VENUE: Mykolas Romeris University, Vilnius, Lithuania.

DATE: October 10-11, 2013.

"Social Innovations: Theoretical and Practical Insights 2013"

*Stream A: Justice, Security and Human Rights
(special sub-section: Social justice)*

Stream B: Social Technologies (separate proceedings)

*Stream C: National Sustainable Development under Globalization
Conditions*

Stream D: Improving Life Quality and Enhancing Employment Possibilities

Stream E: Continuation and Change of Values in Global Society

Organizational committee

Chairwoman:

Assoc. prof. dr. **Agota Giedrė Raišienė**, Mykolas Romeris University

Vice-chairs:

Prof. dr. **Aelita Skaržauskienė**, Mykolas Romeris University

Prof. dr. **Vitalija Rudzkienė**, Mykolas Romeris University

Members:

Assoc. prof. dr. **Povilas Aleksandravičius**, Mykolas Romeris University

Assoc. prof. dr. **Tatjana Bilevičienė**, Mykolas Romeris University

Prof. dr. **Eglė Bilevičiūtė**, Mykolas Romeris University

Miglė Eleonora Černikovaitė, Mykolas Romeris University

Nomeda Gudalienė, Mykolas Romeris University

Prof. dr. **Vida Gudžinskienė**, Mykolas Romeris University

Monika Mačiulienė, Mykolas Romeris University

Olga Navickienė, Mykolas Romeris University

Gintarė Paražinskaitė, Mykolas Romeris University

Assoc. prof. dr. **Romas Prakapas**, Mykolas Romeris University

Viktorija Stokaitė, Mykolas Romeris University

Rūta Tamošiūnaitė, Mykolas Romeris University

SOCIN

International Interdisciplinary
Conference on Social Innovations

Stream E: Continuation and Change of Values in Global Society

Day I

Day session

Moderator:

Marija Vabalaitė,

Mykolas Romeris University

HOW TO ACHIEVE A PAN-EUROPEAN IDENTITY

Vladislav B. Sotirovic

Mykolas Romeris University, Faculty of Politics and Management, Institute of Political Sciences, Vilnius, Lithuania

vsotirovic@mruni.eu

Purpose – The main research task is to answer the questions: 1) what does European unification process means in terms of identity? and 2) will the success of the EU rest solely in economic and political interdependence or will a strong pan-European identity emerge in a fashion similar to what we see in the United States, Australia, France, New Zealand, etc? As the secondary research task this case study will try to identify already existing views and models in regard to the creation of the pan-European identity before addressing additional factors which also have to be taken into consideration

Methodology – Research methods which will lead investigation are: comparative, qualitative and quantitative ones

Findings – As a research object the study deals with relations between on the one hand the supporters of the pan-European identity, which has to take the place of the particular national ones, and on the other hand the proponents of maintaining specific national identities as the top priority within the EU. Certainly, the EU continues to expand its borders, individual national currencies are becoming unified into the common EU currency – Euro (€), and the political and economic climates are gravitating towards pan-continental unification. In our opinion, due to the very different cultural, linguistic, confessional and ethnic composition of Europe and the EU the only workable model of the creation of the pan-European identity is the “French” model of the state/citizenship framework of solidarity and group identity

Research implications – Scientific research problem of this case study to be solved was to find purposeful operative models/concepts and ways of pan-European identity. We believe that the research findings will inspire further research attempts on the topic

Practical implications – The research results of this case study can be used in the process and policy of practical implementation of the pan-European identity model/s

Originality – Combination of the “German” and “French” models of the national identity in the process and policy of the creation of the pan-European identity will not bring necessary results

Keywords: Europe, identity, multiculturalism, nationalism, civil society

Research type: Case study

PREDISPOSITIONS' ANALYSIS AS THE KEY FACTOR IN THE PROGRAMMES OF EUROPEAN VALUES COMMUNICATION: PROMOTING VOLUNTEERING IN LITHUANIA IN 2011

Modestas Grigaliūnas
Šiauliai University, Lithuania
modestas.gr@cr.su.lt

Purpose – An idea of *the social identity's construction by the means of persuasion* will be presented and analyzed in the paper as an important challenge of the contemporary world for the development of national identities. The paper will be based on the problem of *the identities construction*, which is usually being analyzed in the theories of propaganda studies and the situation of *society's Europeanization*, which is being met in the political, mass-media, social and oth. discourses of today's Lithuania, will be presented.

Design/methodology/approach – Trying to discuss this question empirically, a situation on volunteering promotion will be analyzed in the paper. On 27 November 2009 the European Commission made a *Decision on the European Year of Voluntary Activities Promoting Active Citizenship 2010/37/EC (2011)*, which also determined decisions of national governments in member states of the European Union to promote the voluntary activities and to implement aims, raised in the mentioned decision of the Commission. In Lithuania, the level of popularity of volunteering has initiated rising in the last years only. Low inclusion of Lithuanians into voluntary activities was partially explained on the base of the post-soviet identity. So question how do Lithuanians understand the European promotion of volunteering in a sense of collective predispositions on this idea will be answered in the presentation.

Findings – The Ministry of Social Security and Labour of the Republic of Lithuania was appointed as the *national coordinating institution* for the implementation of the European Year of Voluntary Activities in Lithuania; it, upon preparation of the programme of the year implementation stressed the interactive link of the *programme* preparation with the real situation of volunteering in the country, however this link is not of a type of *analysis of collective pre-dispositions* and firstly indicates the direct cooperation with the non-governmental sector of the country. Even the programme presents the situation analysis, it fragmentary indicates the current situation within the sphere of the voluntary activity, does not analyse the existing collective pre-dispositions from the point of volunteering and poorly indicates the necessary content of communicative decisions for the promotion of volunteering.

Research limitations/implications – A qualitative study will be presented in the presentation, the results of which must be tested in a quantitative way – by implementing the surveys of society.

Practical implications – The universal symbols of volunteering were communicated in Lithuania and the linked values that have not been specifically expressed on the socio-cultural aspect. It is being recommended to apply the predispositions' analysis before the particular communication campaign to increase its possible effectiveness.

Originality/Value – Lithuanian society, legally being the society of European Union as well, meets the change of its social identity and is being influenced by the public discourse of the *European-values*, which is quite intensive in Lithuania at the moment. The constant perception of this kind of discourse makes Lithuanians to understand themselves as the citizens of EU partly at least. However, Europeanization of societies meets some hermeneutical problems because of the homogenous approach of various European values' communication. So importance of the historical and cultural predispositions' analysis of the particular society is being raised in the presentation when analyzing this situation in Lithuania – this is the originality of this presentation comes from.

Keywords: *predispositions, Europeanization, European Year of Volunteering (2011), persuasion.*

Research type: case study.

CONTEMPORARY PLACE OF MATERIAL VALUES

Roman Miagkyi

Kharkiv Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine,
Ukraine

Softi4eg@ukr.net

Purpose – to highlight contemporary attitude of society to material values and to determine their contemporary place in the hierarchy of values. To explore new ideals and instruments of satisfaction of needs. To examine the influence of modern media environment to human value orientation.

Methodology – Complex principles were used in the research : such as combination of scientific and logical levels of cognition; analysis of specific historical features from general assumptions to the fundamental conclusions; unity of the ontological, gnoseological and axiological aspects of the analysis; combination of the system and structural approaches to the object of study. Usage of comparative method allowed to match processes of determining the values of the society in different historical conditions and compare different approaches to the consideration of the hierarchy of values in society.

Findings – it was proved that origins of values are the archetypes of culture as the first principle of human existence and the source of the formation of social relations; basic values of society were structured in order they can be used for satisfaction of human needs. It was found that core values of society such as freedom, justice, equality, solidarity, dignity are concentrated in the basic value of "human rights". influence of factors on human behavior correspondingly the formation of values were shown

Research implications – consist in the fact that the obtained findings complement and systematize knowledge about modern society, in particular the importance of human values.

Practical implications – the conclusions of the research contribute to clearer understanding of the process of society modernization in the new socio-cultural context. Terms of research can be used for the preparation of further scientific work on this theme.

Originality – it was found that the society is in a critical moment before the neglect of moral values in the preference to material.

Keywords : material values, society, priorities.

Research type : viewpoint.

SOCIN

International Interdisciplinary
Conference on Social Innovations

Stream E: Continuation and Change of Values in Global Society

Day I

afternoon session

Moderator:

Romas Prakapas,

Mykolas Romeris University

PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO MODELIO TEORINĖS PRIELAUDOS

Leta Dromantienė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
dromante@mruni.eu

Valdonė Indrašienė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
v.indrasiene@mruni.eu

Odeta Merfeldaitė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
o.merfeldaite@mruni.eu

Romas Prakapas
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
prakapas@mruni.eu

Tikslas – pristatyti deleguotos atsakomybės pedagogų kvalifikacijos tobulinimo modelį kaip vieną iš Lietuvos sąlygomis įgyvendinamų modelių.

Metodologija. Tyrimo struktūros konstruktas modeliuotas pagal kokybinio tyrimo dizaino modelį. Pristatomas tyrimas atliktas derinant keletą metodų: metaanalizę ir daugiadimensinę analizę. Metaanalizės dėka buvo įvertinti mokslinėje ir metodinėje literatūroje publikuoti tyrimų, susijusių su pedagogų kvalifikacijos tobulinimu, rezultatai. Taikant daugiadimensinę analizę, buvo įvertinta Lietuvoje esanti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo teisinė, socioekonominė ir edukacinė aplinka.

Rezultatai. Mokslinėje literatūroje išskiriamos dvi pedagogų kvalifikacijos tobulinimo modeliavimo kryptys. Viena, grindžiama atsakomybės ir funkcijų delegavimu,

labiau akcentuoja centralizacijos, standartizacijos tendencijas, kitoje – ryškinamos liberalizacijos, decentralizacijos galimybes, akcentuojant rėmimąsi individualiais tobulinimosi poreikiais. Centralizuotas arba standartizuotas modelis labiau sufokusuotas į dalyko disciplinų studijas, o profesinį (psichologinį, didaktinį) ugdymą traktuoja kaip papildomą, remiasi idėja, kad pedagogų kvalifikacijos tobulinimas inicijuojamas, organizuojamas aukštesniame lygmenyje, siekiant greičiau, plačiau paskleisti naujoves. Pedagogas yra šio gerai organizuoto proceso dalyvis, įsiliejantis į bendrą srautą, dalyvaujantis mokymo veiklose, ir ten įgytą patirtį „kaskadiniu“ būdu perduodantis kolegoms savo mokykloje.

Tokio modelio stipriosios pusės: greitai ir efektyviai pristatomos naujovės didelei auditorijai; mokytojai turi galimybių susipažinti su kolegomis iš kitų regionų, miestų; mokytojai įpareigoti daryti plačią sklaidą regione, mokykloje (tampa kitų mokytojais); aiškiai parodomi nacionaliniai prioritetai ar tuo metu aktualūs problemų sprendimo būdai. Modelio silpnosios pusės: mažiau paisoma individualių poreikių; mokytojai mažiau turi vidinės motyvacijos; mokytojams gali būti nepriimtina tapti tokiu būdu įgytų žinių „nešėjais“ (ypač jei jos asmeniškai jiems neaktualios), kitų mokytojais; vienkartiniai, vienoje vietoje (dažnai tolimoje nuo mokytojo natūralios, įprastos aplinkos) koncentruoti mokymai neduoda ilgalaikio efekto;

Kitas modelis – decentralizuotas arba liberalusis – pasak mokslininkų pabrėžia mokytojo (individualių) ir mokyklos (organizacinių) poreikių pirmumą, atkreipiant dėmesį į tai, kad ne dalyko žinios, bet saviraiška yra pagrindinis tobulinimosi tikslas. Individualūs (mokytojo) ir organizaciniai (mokyklos) poreikiai yra tarpusavyje derinami, planuojami ir tenkinami abipusiu susitarimu. Mokytojai, tobulindami asmenines profesines kompetencijas, dalindamiesi patirtimi ir ją skleisdami, prisideda prie mokyklos bendruomenės tobulinimo, ir atvirkščiai. Šis modelis remiasi laisvu ir savarankišku mokytojų pasirinkimu, ko, kaip ir kada mokytis, kokias profesines kompetencijas tobulinti ir yra grindžiamas pasitikėjimu mokytoju, jo gebėjimu planuoti savo profesinę karjerą, nusistatyti tikslus ir jų kryptingai siekti, taipogi ir prisiimti pilną atsakomybę už kvalifikacijos tobulinimo realizavimą. Šio modelio stipriosios pusės: daugiau galimybių rinktis ir pasirinkti poreikius atitenkančias temas; lanksčios ir įvairios mokymo(si) formos; asmeninis laiko planavimas; asmeninis savo profesinės karjeros kelio planavimas;

demonstruojamas pasitikėjimas mokytoju; didėjantis mokytojų pasitenkinimas savimi; profesinis tobulinimas gali nekainuoti daug, jei derinamos įvairios formos (savišvieta, seminarai, nuotolinis mokymasis) ir mokymo(si) būdai (namuose, klasėje, savoje mokykloje, gretimoje mokykloje, švietimo centre). Modelis taip pat turi ir silpnųjų pusių: mažiau motyvuoti mokytojai nejausdami spaudimo „iš viršaus“ gali nesirūpinti savo profesiniu tobulinimu; bendras laisvės pojūtis gali sukurti apgaulingą jausmą, kad individualus pasirinkimas gali būti planuojamas labiau stichiškai, atsitiktinai, nukeliamas į tolesnę ateitį; individualiu pasirinkimu ir atsakomybe gali būti linkstama piktnaudžiauti, pasiliekančiam sau galutinio sprendimo teisę (tobulinti kvalifikacijas ar ne), su nedidele išorinio įsikišimo galimybe. Modelio silpnosios pusės „amortizuojamos“ derinat individualius mokytojų ir mokyklos, kaip bendruomenės, poreikius, kai mokytojas tenkina ne tik savo individualius interesus, bet ir paiso mokyklos prioritetų. Jo individualus profesinio tobulėjimo planas derinamas su mokyklos planu, ypač tais atvejais, kai naudojamos mokinio krepšelio lėšos. Tokiu atveju dalinamasi atsakomybe, mokytojas gali tikėtis mokyklos bendruomenės palaikymo, o pati mokykla laimi iš nuosekliai, kryptingai vykdomo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo proceso. Mokyklos komponento atsiradimas šiame modelyje jį paverčia ne visiškai „liberaliu“ ir „decentralizuotu“, nes mokytojo asmeninė laisvė ir atsakomybė derinama su kolektyvine. Toks modelis nėra konkrečiai įvardintas kaip liberalus ar decentralizuotas ir mokslinėje literatūroje. Dažniau jis vadinamas „nukreiptu į save“ (ang. „self-directed“).

Tyrimo reikšmė ir naujumas – tyrimas atskleidė, kad modeliuojant pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ateitį svarbu pasirinkti modelių kaitos būdą ir spręsti tradicijų ir novatoriškumo sąveikos problemą. Tyrimo pagrindu įvertintas deleguotos atsakomybės pedagogų kvalifikacijos tobulinimo modelis atskleidė pastarojo privalumus ir trūkumus, kurie leis praktikoje įgyvendinant modelį tobulinti egzistuojančią pedagogų kvalifikacijos tobulinimo praktiką.

Reikšminiai žodžiai: pedagogas, kvalifikacija, modelis.

Tyrimo tipas: mokslinis tyrimas.

STUDIJŲ KOKYBĖS SAMPRATA: BAKALURŲ IR MAGISTRANTŲ POŽIŪRIS

Gintautė Žibėnienė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
zibeniene@mruni.eu

Jolita Dudaitė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
jolitad@mruni.eu

Tikslas – palyginti socialinių mokslų studijų krypties pirmojo kurso bakalaurų ir pirmojo kurso magistrantų studijų kokybės sampratą. Tyrimu siekiama išsiaiškinti ir palyginti bakalaurų ir magistrantų požiūrį į studijų kokybę įvairiais aspektais: kokie kriterijai jiems yra svarbiausi renkantis studijas, kas, jų manymu, aukštojoje mokykloje turi rūpintis studijų kokybe, kokia aukštosios mokyklos, įgyvendinančios kokybiškas studijas, vizija, kokia studijų kokybės koncepcija jiems atrodo priimtinausia, kokie yra kokybiškų studijų požymiai.

Metodologija. Tyrimo metodai: literatūros ir dokumentų analizė, apklausa. Tyrimo instrumentas – klausimynas raštu, susidedantis iš uždarojo atsakymo tipo klausimų. Apklausoje dalyvavo Mykolo Romerio universiteto Socialinės politikos fakulteto pirmojo kurso bakalaurai ir pirmojo kurso magistrantai. Apklausiai pasirinkti studijas bepradedantys bakalaurai, kurių lūkesčiai studijų kokybei dar nesiremia jų pačių studijų patirtimi. Palyginimui pasirinkti pirmakursiai magistrantai, bepradedantys studijas antroje pakopoje, tačiau jų studijų kokybės samprata ir lūkesčiai studijų atžvilgiu jau remiasi jų pačių ankstesne studijų patirtimi. Tyrimo imtis – 232 respondentai.

Rezultatai. Tyrimu gauta, kad renkantis studijas tiek bakalaurams, tiek magistrantams svarbiausias pasirinkimo kriterijus buvo būtent kokybiškos pasirinktos

specialybės studijos. Tačiau antrasis pagal svarbą studijų pasirinkimo kriterijus bakalaurams ir magistrantams jau skiriasi: pirmiesiems tai buvo paklausi specialybė, antriesiems – nebrangios studijos.

Svarstant, kas labiausiai turėtų rūpintis studijų kokybe, abiejų pakopų studentai vieningai sutinka, kad pirmiausia tai yra dėstytojų pareiga, paskui administracijos. Mažiausia atsakomybės rūpinantis studijų kokybe bakalaurai skiria socialiniams partneriams, o magistrantai – patiems studentams.

Abiejų pakopų studentai vieningai sutinka, kad labiausiai kokybiškos yra tos aukštojo mokslo įstaigos, kurios turi puikius žmogiškuosius išteklius. Bakalaurai labiau nei magistrantai vertina valstybės ir visuomenės pripažintas švietimo įstaigas kaip kokybiškas.

Tiek bakalaurams, tiek magistrantams labiausiai priimtina studijų kokybės koncepcija yra kokybė – kaip vartotojų poreikių tenkinimas ir/ar tų poreikių viršijimas.

Lyginant bakalauro ir magistrantų požiūrį apie tai, kokie yra kokybiškų studijų požymiai, matyti, kad daugeliu atvejų jų požiūris sutampa, tačiau yra ir tam tikrų skirtumų. Bakalaurai daug labiau nei magistrantai mato klasikinių teorinių žinių įgijimo, pasirenkamų dalykų įvairovės, galimybės dalį laiko studijuoti užsienyje, dėstyto persvaros savarankiškoms studijoms, patogaus studijų tvarkaraščio svarbą. Magistrantai savo ruožtu daug daugiau nei bakalaurai akcentuoja profesinių ir bendrųjų kompetencijų įgijimo, tam tikros srities praktikų įtraukimo į dėstyto procesą, savarankiškų studijų persvaros dėstyto, sąlygų nebrangiam pavalgymui ir gyvenimui bendrabutyje sudarymo svarbą.

Tyrimo reikšmė – XXI amžiaus universitetai vadinami mokymosi universitetais, akcentuojamas dėmesys studentui, studijų kokybei, kuri tapo vertybe, ir yra siejama su aukštosios mokyklos prestižu, konkurencingumu, studentų pritraukimu ir sėkmingos ateities lūkesčiais. Kas yra kokybiška paslauga, apibrėžia klientas, pasvėręs skirtumą tarp lauktos bei patirtos kokybės. Todėl tampa ypač svarbu matyti, kokią studijų kokybės sampratą turi studentai.

Naujumas. Remiantis tiek nacionaliniais, tiek europiniais dokumentais matyti, kad šių dienų aukštajame moksle studentas tampa svarbiu studijų kokybės užtikrinimo sistemos dalyviu. Atlikta nemažai tyrimų kuriuose analizuojama studentų, dažniausiai ne pirmo kurso, nuomonė apie studijų proceso kokybę, tačiau aktualu žinoti jau pirmo kurso studentų lūkesčius studijų kokybės atžvilgiu, kol jie dar neturi studijų aukštojoje

mokykloje patirties. Be to, nėra gausu tyrimų, kurie lygintų dar nestudijavusių ir jau turinčių netrumpą studijų patirtį studentų studijų kokybės sampratą. Būtent tai šis tyrimas ir užsibrėžė atlikti.

Praktinis reikšmingumas. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme (2009) pabrėžta, jog yra svarbu sistemingai analizuoti studentų nuomonę įvairiais su studijų kokybe susijusiais aspektais. Atliktasis tyrimas būtent ir atliepia šiam poreikiui.

Reikšminiai žodžiai: aukštasis mokslas, studijų kokybė, studentai, bakalaurai, magistrantai;

Tyrimo tipas: mokslinis tyrimas.

THE ASPECTS OF VALUE-BASED EDUCATION OF FUTURE LAWYERS: THE NEED, CHALLENGES AND POSSIBILITIES OF LEGAL ETHICS' STUDIES

Jolanta Bieliauskaitė
Mykolas Romeris University, Lithuania
jolab@mruni.eu

Purpose. The inherent attributes of the contemporary global society are multiple crisis which originate not only from economic problems or a lack of intellectual resources, but also (and primarily) from disregard of public values and accepted ethical standards. Lawyers bring significant contribution to the protection of these values as their main functions are: the assurance of the rule of law, justice, human rights and freedoms, legal security and legal certainty, the right to a fair trial and legal assistance etc. As these functions of lawyers are important not only for their clients but also for the whole society, it is important for future lawyers to develop their skills and understand their tasks in a wider - ethical - context.

The purpose of the paper is to reveal some relevant aspects of value-based education of future lawyers, namely the need, challenges and possibilities of studies of legal ethics.

Design/methodology/approach. In order to achieve the purpose, the impact of values on the identity of legal profession is discussed; the necessity of value-based legal education of future lawyers is emphasized; the need of value-based education expressed in legal documents, regulating the training of lawyers, is analyzed. According to the experience of foreign and Lithuanian universities, challenges and possibilities of the integrated education of professional values and value-based education through specialized courses are introduced. The paper also presents the debate on legal ethics

course, reveals the relationship between legal ethics and general ethics, provides guidelines for the content of academic course of legal ethics and for its teaching.

The methods of the research are logical and systematic analysis of legal documents and literature, linguistic analysis, comparative and descriptive methods, generalization.

Findings. The necessity for value-based education of lawyers comes from the need of society to preserve its coherence and stability. Without the value-based approach to legal practice the law becomes only an instrument to achieve one's goals. This not only compromises the legal profession, but also violates human rights, the principles of rule of law and justice and can cause a serious threat to sustainable coexistence in society.

The necessity of value-based approach to professional activities is also stressed in national and international documents which regulate the training and conduct of lawyers. However, none of the analyzed documents specifies what values should be developed, how skills of professional ethics should be acquired. Therefore, it can be stated that universities have a broad discretion in the implementation of the requirements of these documents.

Lithuanian universities provide the opportunity to acquire and develop skills, necessary for ethical problems solving, during studies of specialized courses. However the course descriptions reveals the lack of tradition of teaching these courses: the absence of a clear position concerning the place of these courses in the curriculum and their content, the need for consistent guidelines of value-based education and of legal theoreticians and practitioners who would be interested in ethical issues as well as the demand for professional and methodical support.

Value-based education, if it is fragmentary and not unified, can debase the important values or determine their misunderstanding. This should be a great concern of higher schools and of the government.

Originality/Value. The value-based education of future lawyers and the teaching of legal ethics are barely investigated and discussed by Lithuanian legal scientists and educators. Therefore, the review and analysis of legal documents and literature, provided guidelines for the content of academic course of legal ethics and for its teaching as well as final findings might be relevant for the composing and/or development of the curriculum of legal ethics and/or similar courses and for the encouragement of further discussions.

Keywords: value, professionalism, value-based education of lawyers, legal ethics.

Research type: viewpoint.

INTEGRATION OF GENDER ASPECT INTO THE RESEARCH AND TEACHING CONTENT: PERSPECTIVES AND PROBLEMS

Agnė Jurčiukonytė

Institute of Management, Mykolas Romeris University, Lithuania

agne.jurciukonyte@mruni.eu

Purpose. The purpose of this paper is to discuss the integration of gender aspect into the research methodologies, content and teaching programs as a change of traditional science values, also as a source of new information leading to correction of conventional scientific premises and to creation of new scientific knowledge.

In order to increase the European Union and the world's scientific potential and contributions to the knowledge economy, more and more attention is paid to measures that would help to improve gender equality in science in terms of equal opportunities for the scientists of both genders to reveal their talents and to ensure that scientific and industrial products are suitable for users of different genders. The dominance of one sex researchers and objects of the research (usually male ones) has led to scientific standards and methodologies, which are still rarely taking into consideration the different gender needs and ways how scientific knowledge affects them. Sex and gender bias that still exist in scientific knowledge can be socially harmful and expensive.

Approach. Today the scientists of various fields of science are being encouraged to integrate gender aspect into the methodologies and content of the research they conduct. Mostly it is being done by material or external motivation, i.e. by the requirement to include gender into the research then applying for research project funding (e.g. European Commission's 6th Framework Programme practice). The external motivation is not enough to produce substantial change in traditional scientific

knowledge, it is necessary to fight gender bias by forming the internal motivation, i.e. by informing researchers consent in all educational stages, even in early educational phase. Only the complex of educational, organizational and financial measures of gender mainstreaming in science can ensure a high level of research and the quality of the results. It is a way to socially responsible business practices and technologies that would improve women's and men's lives globally.

Findings. Global academic community is rather slow to take new perspectives on scientific knowledge by excluding previously entrenched gender bias. There exists an obvious lack of political will and strategic thinking in modernizing academic institutions and research methodologies in this respect.

Research limitations. There are a limited number of studies on how the integration of gender aspect into the research leads to creation of innovative scientific knowledge in various disciplines. The achievements of this approach are mostly visible and effective in natural sciences directly affecting first of all the health of humans.

Practical implications. The findings of this paper should attract the attention of researchers and science policy makers, as well as other stakeholders to new, socially responsible and more innovative ways to build scientific knowledge equally affecting humans of both genders.

Value of the paper is both informative and analytical as it overviews various studies on gender aspect in research which are very little known for scientists of social and humanitarian sciences, especially in Lithuania, and challenges the traditional gender bias existing in science.

Keywords: gender bias, scientific knowledge, gender mainstreaming, innovative research methodologies, values of science, management of higher education and research institutions

Research type: literature/general review, viewpoint.

EKONOMINIŲ GYVENIMO SĄLYGŲ POVEIKIS MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAMS

Jolita Dudaitė

Mykolo Romerio universitetas, Lietuva

jolitad@mruni.eu

Tikslas – išmatuoti ekonominių gyvenimo sąlygų poveikį mokinių mokymosi pasiekimams.

Ekonominės gyvenimo sąlygos šiame darbe tyrinėjamos kaip viena iš gyvenimo kokybės dimensijų. Kadangi gyvenimo kokybės samprata yra plati, analizei pasirinkta tik viena jos dimensija – būtent ekonominės gyvenimo sąlygos. Be to, užsibrėžta išmatuoti, kaip tos ekonominės gyvenimo sąlygos siejasi su mokinių mokymosi pasiekimais.

Metodologija. Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, apklausa. Tyrimo instrumentai – gamtamokslinio raštingumo, matematinio raštingumo ir skaitymo gebėjimų testai, susidedantys iš uždarojo ir atvirojo atsakymo tipo klausimų, klausimynas raštu, susidedantis iš uždarojo atsakymo tipo klausimų. Tyrime dalyvavo 8 ir 10 klasių mokiniai. Analizuojamas ekonominių gyvenimo sąlygų poveikis 8 ir 10 klasių mokinių mokymosi pasiekimams įvairiais pjuviais. Tyrimo imtis – 846 respondentai iš 197 mokyklų. Mokyklų ir mokinių imties tipas – paprasta atsitiktinė.

Rezultatai. Tyrimu gauta, kad ekonominės gyvenimo sąlygos turi stipresnį poveikį mergaičių nei berniukų mokymosi pasiekimams. Lyginant tarp klasių gauta, kad ekonominės gyvenimo sąlygos turi stipresnį poveikį vyresnių klasių (šiuo atveju 10 klasės) mokiniams, negu jaunesnių klasių mokiniams (šiuo atveju 8 klasės).

Lyginant tarp skirtingų mokymosi dalykų matyti, kad ekonominė gerovė labiausiai atspindi aukštesniuose skaitymo gebėjimų rezultatuose.

Skirtingi ekonominių gyvenimo sąlygų elementai, pvz., materialinės gerovės daiktai, technologijos, meno ir literatūros priemonės, asmeninė mokinio mokymosi erdvė, mokinio mokymosi pasiekimams taip pat turi skirtingo stiprumo poveikį. Didžiausias sąryšis su mokinių pasiekimais užfiksuotas technologijų ir meno bei literatūros priemonių turėjimo atvejais. Technologijų turėjimas labiausiai gerina mokinių matematinio raštingumo pasiekimus, o mažiausiai gerina – skaitymo gebėjimų pasiekimus. Ir atvirkščiai, meno ir literatūros priemonių turėjimas labiausiai gerina mokinių skaitymo gebėjimų pasiekimus, o mažiausiai gerina – matematinio raštingumo rezultatus. Asmeninės mokinio mokymosi erdvės sąlygos neturi didelio poveikio jo pasiekimams. O materialinės gerovės daiktai turi neigiamą poveikį mokinio mokymosi pasiekimams visose trijose tirtose mokymosi srityse.

Tyrimo reikšmė ir naujumas – Gyvenimo kokybės tyrimai kaip atskira tyrimų sritis socialiniuose moksluose atsirado 1960 metais. Tarptautiniame kontekste gyvenimo kokybė pradėta tirti ir vertinti tarpdisciplininiu požiūriu, įjungiant ekonomiką, psichologiją, sociologiją, sveikatos mokslus ir kitas disciplinas. Daugiau nei pusę amžiaus trunkantys tyrimai vis dar nepateikia vienareikšmės gyvenimo kokybės sampratos. Dažniausiai gyvenimo kokybė suprantama kaip tam tikrų poreikių (pvz., demografinių, sveikatos, sveikos bei saugios aplinkos, ekonominių, kultūros, dvasinių) visumos patenkinimo laipsnis. Mokslininkai iki šiol diskutuoja dėl gyvenimo kokybės vertinimo metodologinių kriterijų bei gyvenimo kokybės rodiklių pasirinkimo.

Lietuvoje gyvenimo kokybės tyrimų pagausėjo paskutiniu dešimtmečiu, ypač sveikatos moksluose, sociologijoje. Tačiau edukologijos srityje gyvenimo kokybės klausimo nagrinėjimas yra itin retas. Todėl šiame tyrime pasirinkta nagrinėti būtent edukologijos sritis. Kadangi gyvenimo kokybės samprata yra plati, susidedanti iš kelių dimensijų, analizei pasirinkta tik viena iš jų – ekonominės gyvenimo sąlygos. Be to, užsibrėžta išmatuoti, kaip tos ekonominės gyvenimo sąlygos siejasi su mokinių mokymosi pasiekimais.

Reikšminiai žodžiai: gyvenimo kokybė, ekonominės gyvenimo sąlygos, mokymosi pasiekimai.

Tyrimo tipas: mokslinis tyrimas.

BŪSIMŲ SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PASIRENGIMO ATLIKTI FASILITATORIAUS FUNKCIJAS VERTINIMAS

Valdonė Indrašienė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
v.indrasiene@mruni.eu

Justinas Sadauskas
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
justas_sad@mruni.eu

Tikslas - išanalizuoti būsimų socialinių darbuotojų profesinį pasirengimą atlikti fasilitatoriaus funkcijas bendruomenėje.

Metodologija - pasirinktas kvazieksperto dizaino tipas - vienos grupės vertinimas prieš lauko eksperimentą ir po jo. Tyrimo imtis – 58 IV kurso MRU socialinio darbo studijų programos nuolatinų bakalauro studijų studentai, studijavę alternatyviai pasirenkamą socialinio darbo praktikos bendruomenėje studijų dalyką. Siekiant išanalizuoti fasilitavimo kompetencijos ugdymo prielaidas, analizuota MRU socialinio darbo bakalauro studijų programa. Fasilitavimo kompetencijos įsivertinimo pokyčio tyrime taikyta anketinė apklausa. Kompetencijų apranko turinio analizės pagrindu atskleistas fasilitavimo kompetencijos įsivertinimo pokyčio priežastys.

Rezultatai. Studijų programos analizė parodė, kad būsimiesiems socialinio darbo profesionalams sudaromos sąlygos ugdyti fasilitavimo gebėjimus. Atlikus pirmojo ir antrojo diagnostinių tyrimų lyginamąją analizę nustatytas teigiamas, statistiškai reikšmingas ($p < 0,05$) pokytis gerai arba puikiai įsivertinant visus fasilitavimo kompetencijos gebėjimus, išskyrus vieną - stiprinti klientų savivertę ir pasitikėjimą savimi. Studentų fasilitavimo kompetencijos tyrimas rodo, kad įgyti gebėjimą atlikti fasilitavimo

funkcijas įgalina tiesioginis patyriminis socialinių darbuotojų rengimo modelis, kuriame pagrindiniais akcentais tampa studentų gyvenimiška arba tiesioginė darbinė patirtis.

Fasilitavimo kompetencija sudaro sąlygas didinti žmonių galią planuoti, vadovauti, nusistatyti prioritetus, analizuoti ekonomines ir socialines sąlygas, pasiekti išteklius, kovoti su socialiniu neteisingumu., todėl svarbu ugdyti ne tik studentų gebėjimą taikyti konkrečias socialinio darbo metodikas, bet ir gebėjimą taikyti įvairius poveikio būdus įgalinančius klientus pačius spręsti iškylančias problemas. Šios kompetencijos ugdymą didele dalimi lemia praktikos užduotys, parinktos tikslingai, orientuojant į mokymąsi veikloje, siekiant atliepti numatytus studijų rezultatus ir realius bendruomenės poreikius.

Tyrimo reikšmė ir naujumas. Empirinio tyrimo pagrindu sukaupti vertingi duomenys atskleidžia fasilitavimo kompetencijos ugdymo socialinio darbo praktikos bendruomenėje metu, privalumus ir trūkumus ir leidžia formuoti prielaidas toliau šį procesą tobulinti. Sukauptais tyrimo duomenimis gali pasinaudoti ne tik Lietuvos, bet ir kitų šalių universitetai, tiesa, pastarieji turėtų diskutuoti, ar reikia fasilitavimo kompetencijos ugdymui skirtą edukacinę sistemą modifikuoti, pritaikant šalies specifiniam kontekstui.

Reikšminiai žodžiai: fasilitavimo kompetencija, socialinio darbo praktika bendruomenėje, praktikos užduotys.

Tyrimo tipas: mokslinis tyrimas.

SOCIN

International Interdisciplinary
Conference on Social Innovations

Stream E: Continuation and Change of Values in Global Society

Day II

morning session

Moderator:

Povilas Aleksandravičius,

Mykolas Romeris University

ATTITUDES TOWARD HAPPINESS ECONOMICS AND FELICITATE POLICY IN LITHUANIA AND LATVIA

Gediminas Navaitis
Mykolas Romeris University, Lithuania
navaitis@mruni.eu

The aim of this research was to analyse the attitudes toward happiness economics in Lithuania and Latvia. The objective of policy in more than one country at present is the reorientation of society development. Continuous economic extension models are vital in Lithuania and Latvia up to now. There is a lack of scientific articles and researches related to happiness economics and its principles in Lithuania and Latvia. The main facts about happiness economics and felicitate policy are presented in this report.

It might be expected, that some ideas posed in this study will help to implement the new policy approach in many areas of public life. The key goals of felicitate policy are 1) to change the social-economic development indicators, 2) to improve asset and income utilization, and labor relations, 3) to support a happy family, 4) to focus on happy personality formation, 5) to increase satisfaction with the health care system, the quality of state management, and social capital.

The methodology of the research: the method was the questionnaire, the respondents' group consisted of 292 adult persons (158 respondents from Lithuania, and 134 respondents from Latvia). The research was conducted at 2013.

The results of the research revealed the fact that 34 (11,6%) respondents from Lithuania and Latvia were familiar with happiness economics and felicitate policy. There was a difference in the Lithuania and Latvia attitudes toward the inclusion of GNH (Gross National Happiness) index in national statistics. Positive attitudes toward investing in

creation of self-actualizing working conditions and reduction in working time were expressed by more than half of participants. Subjective satisfaction with the health care system functioning was expressed by 205 (70,2%) of respondents. Attitudes toward development of happy personality as self-development task were expressed by 179 (61,3%) of respondents. Acceptance of investments in happier families living was expressed by the half of participants. The research revealed rather controversial attitudes toward state management. The main state management evaluation criteria are the GDP (Gross Domestic Product), MMA (Minimum Monthly Wage), average salary, and the growth of pensions. Three-quarters of participants supported the basic felicitate policy ideas in the field of public administration, such as facilitation of preparation to referendum and direct election of heads of government institutions.

Conclusions: the analysis of research results uncovered the fact, that the happiness economics concept is known insufficiently by Lithuanian and Latvia adult society members, although in some areas of happiness economics application of its principles would be appreciated.

Keywords: happiness economics, felicitate policy, attitudes toward.

Research type (choose one): case study.

SOCIALINIS ETINIS AUDITAS – VERTYBINES DIMENSIJAS APIMANČIŲ VALDYMO METODŲ PLĖTRA

Nijolė Vasiljeviėnė
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
nijole.vasiljeviene@mruni.eu

Tikslas. Plėtoti žinias apie inovatyvių „minkštosios vadybos“ metodų, apimančių etikos infrastruktūrą, taikymo galimybes siekiant realizuoti vertybes, reiškia, – įvairiuose praktikos baruose tikslingai įgyvendinti normatyvines nuostatas, pasitelkus vadybos metodus.

Metodologija. Remiantis *mokslinės literatūros apžvalga ir turinio* [2012-2013 m. atliktos ekspertų apklausos duomenų] *analize bei dokumentų tyrimu* supažindinama su nauju veiklos audito tipu – socialiniu-etiniu (arba socialinės atsakomybės) auditu. Taip pat analizuojamos šios audito atmainos atsiradimo priežastys, jo sąsajos su organizacijų etikos infrastruktūra. Naudojant palyginamosios analizės metodą tiriami ir identifikuojami vietinių specifinių kontekstų rodikliai bei modeliuojami pokyčiams būtini veiksniai.

Rezultatai. Socialinis etinis auditas, kaip ir kitos dalykinės (profesinės) etikos priemonės, susiformuoja kaip atsakas į žmogiškųjų išteklių didinimo poreikį, o tokia pragmatinė motyvacija daro jį realistišką, reiškia, įgalina jį praktiką integruoti etines vertybes. Šis veiklos audito tipas taikytinas siekiant nustatyti ir įvertinti *esamą situaciją* konkrečiose organizacijose, identifiikuoti reiškinius skaidrumo, teisingumo, bešališkumo, sąžiningumo, atsakingumo, garbės, orumo, patikimumo / pasitikėjimo požiūriu. Juo galima fiksuoti neigiamus atvejus, atskleisti *neatitikimus tarp teisinių bei etinių reglamentavimų* ir jų realaus vykdymo, nustatyti (ne)atitikimų laipsnį ir priežastis, kartu

numatant *veiksnius*, kurie galėtų skatinti teigiamus pokyčius ir naikintų nustatytas negatyvias veiklos apraiškas, vertybių požiūriu nesubalansuotas sritis.

Didėjantis spaudimas dėl socialinio atskaitingumo organizacijoms tampa svarbiu kintamuoju, inspiruojančiu ir formuojančiu įvairius su žmonėmis susijusius pokyčius. Lietuvai šį spaudimą taip pat padidina EK skatinimas dėl efektyvumui, kokybei ir konkurencingumui būtinų pokyčių, susijusių su nematerialiųjų išteklių svarbos augimu. Būtent tai verčia panaudoti visas galimas priemones, tarp kurių vis svarbesni tampa veiklos kokybę gerinantys etines dimensijas apimantys valdymo modeliai ir metodai. Tokiu atveju sąžiningo, teisingo, skaidraus, atsakingo elgesio įsigalėjimas priklauso jau ne tiek nuo individo, kiek nuo organizacijos pozicijos šių konstruktyvių vertybių atžvilgiu. Kai organizacijoje formuojama etikos infrastruktūra, per tam tikras procedūras, organizuojamus procesus, tvarkas ir taisykles keičiamas institucinis kontekstas. Tokiais būdais vertybių įgyvendinimas gali būti efektyvesnis ne moralizuojant bei apeliuojant į individo sąmoningumą, o racionalizuojant procesus ir pragmatiškai motyvuojant dalyvius atitinkamai elgsenai.

Tyrimo reikšmė ir naujumas. Lietuvoje svarbu užpildyti „minkštosios vadybos“ žinių spragą ir efektyviau naudoti vertybių vadybos modelius įgyvendinant normatyvines nuostatas, fiksuotas žinomose ES ir LR politikose bei strategijose. Kitaip prarandamos galimybės greičiau įveikti įvairias disfunkcijas, optimizuoti ir efektyvinti veiklą, spartinti tiek įvairių sričių, tiek visuomenės pažangą. Kai integruojamos socialinių ir humanitarinių mokslų žinios, įvairios dalykinės etikos atmainos išsivysto (aprobuojant pirmiausia pragmatiškose verslo sferose) kaip inovatyvūs tarpdisciplinariai mokslai, padedantys spręsti konkrečias problemas ir humanitarinių technologijų, socialinės inžinerijos metodais efektyviai tvarkyti atitinkamus praktikos laukus. Lietuvoje to ne tik trūksta, bet apskritai taikomoji etika dažniausiai nesuvokiama kaip mokslas. Giliau analizuojant ir vietiniam kontekstui adaptuojant mokliškai pagrįstus inovatyvius vadybos metodus, įmanoma spartinti geidžiamus pokyčius, „nelaukiant kartų kaitos“...

Reikšminiai žodžiai: Socialinis etinis auditas, atskaitingumas, etikos infrastruktūra, vertybių vadyba.

Tyrimo tipas: mokslinis tyrimas.

LIETUVOS JAUNIMO PILIETIŠKUMO ASPEKTŲ RAIŠKOS TENDENCIJOS: PILIETINO (NE)AKTYVUMO DIMENSIJA

Asta Visockaitė

Mykolo Romerio Universitetas, Lietuva

astaviso@mruni.eu

Rima Urbonaitė

Mykolo Romerio Universitetas, Lietuva

rima.urbonaite@mruni.eu

Tikslas. Atskleisti Lietuvos jaunimo pilietiškumo raiškos tendencijas, atliekant pilietinio (ne)aktyvumo problemų analizę ir nustatant jų priežasčių-pasekmių ryšius. Pilietinės visuomenės formavimasis - sudėtingas, priklausomas nuo įvairių veiksnių, ilgalaikis procesas. Vadovaujantis nuostata, jog pilietinės visuomenės formavimosi procesui didelę įtaką turi kartų kaita ir norint identifikuoti galimas pilietinės visuomenės raidos tendencijas svarbu išanalizuoti jaunimo pilietiškumo augimo potencialą pilietinio-politinio ir pilietinio-visuomeninio (ne)aktyvumo priežasčių ir pasekmių ryšių aspektais. Remiantis statistiniais duomenimis, apklausų bei tyrimų rezultatais, gali susidaryti įspūdis, jog jaunimas Lietuvoje (lyginant su bendrais visų gyventojų apklausų rezultatais) turi ženkliai daugiau potencialo pilietiškumo augimui Lietuvoje. Tačiau, ar statistiniai rodikliai, apklausų bei tyrimų rezultatai pateikia realų vaizdą ir kas iš tiesų slypi už tam tikrų skaitinių verčių lieka atviru klausimu, kurį reikėtų nagrinėti. Norint įžvelgti galimas Lietuvos jaunimo pilietinio (ne)aktyvumo tolimesnės raidos tendencijas, svarbu identifikuoti ir išanalizuoti pagrindines šiandienos pilietiškumo problemas. Taigi, remiantis R. Putnamo socialinio kapitalo indeksų komponentais bei naujausiais empiriniais duomenimis straipsnyje analizuojama Lietuvos jaunimo pilietiškumo raiška pilietinio-

politinio (domėjimasis politika, partijų politinė veikla, požiūris į politikus ir politiką) bei pilietinio-visuomeninio (dalyvavimas labdaros akcijose, savanoriškoje veikloje, nevyriausybinių organizacijų veiklose) aktyvumo aspektais.

Metodologija. Siekiant iškelto tikslo, remiantis R. Putnamo suformuota socialinio kapitalo tyrimų prieiga, analizės objektas (pilietinis (ne)aktyvumas) tiriamas dviem pjūviais – pilietiniu-politiniu ir pilietiniu-visuomeniniu, darant išankstinę prielaidą, jog analizės rezultatai skirtingais pjūviais gali skirtis, kas suponuos ir skirtingas įžvalgas dėl pilietiškumo tolimesnės raidos šiais dviem aspektais. Kiekvienas šių pjūvių analizuojamas pagal išskirtus konkrečius rodiklius, kurie turi įtaką nagrinėjamam jaunimo pilietiniam (ne)aktyvumui.

Rezultatai. Lietuvos jaunimo pilietinis (ne)aktyvumas yra susijęs su juos supančia aplinka: tėvų, draugų, mokytojų/dėstytojų pilietiniu-politiniu ir pilietiniu-visuomeniniu aktyvumu. Jie (ne)skatina domėtis politika, politiniais įvykiais ir šalies aktualijomis, įsijungti į vietos savivaldos klausimų sprendimus, dalyvauti savanoriškoje veikloje, pilietinėse akcijose. Išanalizavus šiuos aspektus galima bus identifikuoti tolimesnės pilietiškumo raidos tendencijas;

Tyrimo ribos. Straipsnyje jaunimo pilietiškumo raiškos aspektai analizuojami atliekant tik pilietinio (ne)aktyvumo vertinimą, remiantis 2012 m. empiriniais duomenis. Siekiant analizuoti jaunimo pilietiškumo raiškos tendencijas toliau reikėtų atlikti tyrimus ir sekti rezultatų pokytį, bei analizuoti kitus pilietiškumo raiškos aspektus, t.y. jaunimo (de)motyvaciją, sąlygas pilietiškumo formavimuisi.

Praktinė tyrimo reikšmė. Identifikuotos jaunimo pilietinio (ne)aktyvumo problemos, pateikiamos tolesnės pilietiškumo raiškos tendencijos svarbios formuojant jaunimo politiką ir skatinant pilietiškumo apraiškas šalyje;

Tyrimo naujumas. 2012 metų jaunimo problematikos tyrimų rezultatų, statistinių duomenų analizė;

Reikšminiai žodžiai: jaunimas, pilietiškumas, socialinis kapitalas, aktyvumas, dalyvavimas;

Tyrimo tipas: bendra apžvalga.

THE SENSE AND SENSELESSNESS OF DEATH IN THE GLOBAL SOCIETY

Daiva Treznevičiūtė
University of Applied Sciences, Lithuania
daivatre@gmail.com

Purpose – to discuss the possibility to proceed from the negative conception of death manifested in the fear of death, the emphasis of its senselessness and disregard of death, to the revelation of the possibilities given by death.

Design/methodology/approach – the main idea is to describe death from the different perspective and show the hidden positive aspects of this phenomenon. The basis of the search for the positive conception of death is found in the works of the famous German philosopher Martin Heidegger and the health care worker from Switzerland Elisabeth Kübler-Ross, who was working long time with the incurable patients in USA. The comparative literature analysis allows to compare these works with the ideas of the French philosophers Jean-Paul Sartre and Albert Camus, who are focusing on the negative impact of the understanding of human's mortality to a life of every human being. The presentation consists of three parts: (1) in the first part the negative attitude to death is revealed (J.-P. Sartre, A. Camus), (2) in the second part a death as a possibility is described (M. Heidegger), (3) in the last part the five phases of the patients' reaction to their disease and coming death are presented (E. Kübler-Ross) and the fifth stage is appreciated as the main objective for every person, that allows to see the wide range of the possibilities given by death.

Findings – the comparison of the ideas of the different authors helps to identify similarities and differences between them, and let to the finding, that question of the sense of human's death is the „global“ question, that arises in philosophy, literature and

medical clinical practice as well. By combining the answers of the different authors to this question, the path from the negative to the positive concept of death is found and the possibilities given by death to every human being are revealed: the possibility to live authentic, to revalue the main values, to create or restore good relations with the beloved ones, to talk about the fears, faith, to realize desires etc.

Research limitations/implications – In our days many taboos have been broken, but the theme of death still remains taboo because of the consumer society: the question of death is treated as hard and unpleasant, so the best attitude to this phenomenon is to ignore it. Despite such a disregard many authors are searching for the answer, trying to find sense of death and possibilities given by it. Presentation of the ideas of the authors analysing the questions related to the human's mortality helps to introduce this theme to the wider audience and to reduce the negative attitude to death and the fear to think and speak about it.

Practical implications – the one situation, in which the importance to think and speak about mortality and death is evident, is the situation of the incurable patient. Not only his/her relatives, but also medical workers have to be prepared to help patient on the long way for the first phase of his/her negative reaction to the incurable disease and coming death to the last – most appreciated – phase of reconciliation with death. It is very hard to be prepared to deal with death, but every person can learn a bit from the works of the authors who are discussing these questions, and from the representers of clinical practice who have experience to work with incurable patients. The medical workers have to help patients to see the possibilities given by coming death and help to use these possibilities.

Originality/Value – the global society is based on the similarities between people of the different origins, beliefs, values etc. For all people one of the most important questions is the question of their mortality and the sense or senselessness of death. Because no one can live without seeing some sense of his/her life, the ideas of the authors mentioned in the presentation are very valuable for every person individually and for the global society as whole.

Keywords: death, possibilities, disregard, reconciliation.

Research type: literature review.

IDENTITY CRISIS AND MANIFESTATIONS OF NARCISSISM IN TECHNOLOGY AGE

Gintarė Kriaučiūnaitė
Mykolas Romeris University, Lithuania
g.kriauciunaite@mruni.eu

The purpose of this article is to provide a reflection on a broad scope of cultural narcissism with special attention towards the hidden and defenceless aspects of this phenomenon uncovered via technical tools such as: facebook, twitter, advertising and mass- media in general. Furthermore by collecting data from the critical audience in regards to get the sufficient results about the mass media impact in our personal life and self- image as well as a the lost of the role of authorities and trustiness in society.

Design/methodology/approach – Used the method of literature overview from other field scientists such as psychologists, sociologist, social work specialists and mass media experts in sequence to provide the large scale and open view in order to present narcissistic society. Therefore, it is about the self- image curating as well as how the others proves you and responds on your image. The article discusses each of these themes in regards of problems our present society faces and problems solves created by social networks and our self- esteem level. Due to this guessable fact, in order to prove or disprove the fact that the present worldview without authorities had been stocked in narcissistic and lonely cage It was made a research by questioning university students with an average age of 19 who answered questions about the extent of their social media usage and the link to authorities. The students also took part in a personality assessment measuring exhibitionism, dominance, self- imagine, self-sufficiency and the trust of authorities in their lives.

Findings – The narcissism construction was briefly reviewed along with contemporary issues in understanding the different presentations and uncover of this phenomena with the help of literature and personal data collected in university among students in the beginning of their twenties (or still in their nineteenths). Selections from the theoretical literature explored in order to offer a nuanced conceptualization of the usual and seen part of narcissism but never taken for granted.

Research limitations/implications – limitation of literature and data collections from researchers in the field of humanities.

Originality/Value – Social networks, advertising, mass- media and other technology tools they have significant effects on how we communicate and, ultimately, how we view ourselves. This kind of research have not been done in Lithuania recently (or was not presented yet).

Keywords: narcissism, culture, technologies, identity crisis, authority.

Research type: a general review and a research.

KRIKŠČIONYBĖ IR LIBERALIZMAS: VERTYBINIAI TAKOSKYROS IR SUDERINAMUMO PRINCIPAI

Povilas Aleksandravičius
Mykolo Romerio universitetas, Lietuva
povilasal@mruni.eu

Tikslas – parodyti, kad autentiška, ideologinės formos atsikračiusi krikščionybė ir tam tikras bendruomenines vertybes išpažįstantis, kraštutinio individualizmo ir libertarizmo atsikrėjęs liberalizmas yra vienas kitą sąlygojantys ir vienas iš kito kylantys fenomenai.

Metodologija. Mokslinio tyrimo metodas – šaltinių vertinimas, mokslinių tekstų analizė, lyginamasis. Nagrinėjamos įvairios krikščioniškos ir liberaliosios mąstysenos formos ir, pasitelkus iš krikščionybės kilusią bei Vakarų civilizacijoje normatyvine tapusia žmogaus kaip asmens sampratą, ieškoma vertybinių sąsajų tarp krikščionybės ir liberalizmo.

Rezultatai. Krikščionybė ir liberalizmas iki šiol sudaro esminius principus, kuriais remiantis Lietuvoje formuojasi ir individualus žmogus, ir visuomenė. Jie abu neabejotinai užima pirmaprades vietas ir europietiškosios, ir lietuviškosios tapatybės genezėje. Tačiau, nežiūrint krikščioniškojo liberalizmo, kaip politinės pakraipos, egzistavimo Europoje ir Lietuvoje, viešojoje opinijoje liberalizmas ir krikščionybė yra laikomos tarpusavyje nesuderinamomis pasaulėžiūromis. Iš tiesų, tam tikras liberalizmas, ypač libertarinė jo pakraipa, ir tam tikra krikščionybė, ypač linkusi į modernųjų laikų tradicionalizmą ir ideologinę mąstymo formą, negali turėti nieko bendro. Tačiau atidesnė analizė rodo, kad liberalizmo ir krikščionybės suderinamumas yra ne tik įmanomas, bet ir natūralus, jeigu

tik, pirmu atveju, yra integruotas etinis bendruomeniškumo principas, ir, antru atveju, yra atsisakyta ideologizuoto požiūrio į individą.

Tyrimo reikšmė ir naujumas. Lietuvos visuomenė pažįsta labiau libertarinę liberalizmo kryptį bei ideologizuotą krikščionybės atmainą, todėl jos mąstyme sutaikyti abi tendencijas yra sunku. Tačiau šis sunkumas atskleidžia ir lietuviškosios visuomenės bėdą: čia spontaniškai manoma, jog laisvė ir individas, iš vienos pusės, ir, iš kitos, bendruomeniškumą puoselėjančios vertybės natūraliai prieštarauja tarpusavyje, o tai lemia ganėtinai pesimistinį, siaurą ir neretai ekstremistinį požiūrį į visuomenės vystymosi perspektyvas. Autentiškos krikščionybės ir etiškai atsakingo liberalizmo principų pažinimas, leidžiantis suderinti laisvus individualius pasirinkimus ir bendruomeninius poreikius, sudarytų galimybes atsirasti kur kas brandesniai visuomeninei savivokai.

Reikšminiai žodžiai: krikščionybė, liberalizmas, asmuo, bendruomeniškumas.

Tyrimo tipas: mokslinis tyrimas.

"Social Innovations: Theoretical and Practical Insights 2013": conference abstracts – Vilnius: Mykolas Romeris University, 2013, p. 165 (Stream A p. 1-42, Stream C p. 43-100, Stream D p. 101-129, Stream E p. 130-165).

ISBN 978-9955-19-588-7 (online)

Stream E of Mykolas Romeris University research event "Social Innovations: Theoretical and Practical Insights 2013":

“Continuation and Change of Values in Global Society”

MRU Research Days 2013: „Social Innovations: Theoretical and Practical Insights 2013“ is intended for discussion of the theoretical concept of social innovations and practical implications of the various social sciences and humanities fields, to examine the various fields of science viewpoints and cultural differences, how they complement and enrich each other, to discuss the latest scientific developments and offer practical solutions to the public.

Texts are not edited.

Prepared for publishing – Rūta Tamošiūnaitė

Published by Mykolas Romeris University, Ateities g. 20, LT-08303
Vilnius, Lithuania